

Değerli Okurlar, görüşlerinizi en çok 400 kelimeyi geçmeyecek biçimde "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" ya da "Forum Köşesi PK 52 Kavaklıdere 06100 Ankara" adresine, gönderebilirsiniz.

Nüfusumuz ya da Toplumsal Sorunlarımız Artıyor mu, Azalıyor mu?

22 Ekim'de genel nüfus sayımı yapılacak. Bu sayım ülkemizin yeni binyıldaki tablosunu da ortaya çıkartacak. Nüfusumuzdan yola çıkarak, kadın erkek oranı, yaş durumu, ailelerin küçülüp küçülmediği, evlenme yaşı, doğurganlık durumu, ülkemizdeki bebek ölümlerinin yüzdesi, çocukların ve yetişkinlerin eğitim durumları, özürliülerin oranı ve daha pek çok konuda bilgi sahibi olacağız. Bu sayımın sonucunda yapılacak araştırmalar diğer sayımlarda olduğu gibi, yoruma dayalı ve öneri getiren araştırmalara da ışık tutacak. Örneğin 1998'de, Türkiye

Nüfus ve Sağlık Araştırması yapılmıştı. Bu araştırmanın sonucunda da, Türk aile yapısının küçüldüğü, Türkiye'de ortalama hane halkı büyüklüğünün son yirmi yılda 2 kişi azalarak 4,3 kişiye düştüğü ve hanehalkı büyüklüğünün kırsal kesimde, kentsel kesime göre 1 kişi fazla olduğu sonucuna varılmıştı. Araştırma evlenme yaşının da arttığını ortaya koydu. Son yirmi yılda özellikle kadınların, evlenmelerini iki yıl geciktirdikleri saptandı. Doğurganlıktaki azalma eğiliminin de son beş yılda yavaşlamaya geçtiği belirlendi. Türkiye'de 1978-1993 döneminde do-

ğurganlık düzeyinde önemli bir düşüş olmuş, doğurganlık düzeyi % 60 azalarak kadın başına 4,3 doğumdan, 2,7 doğuma düşmüştü. Adı geçen araştırma, kadın başına doğum sayısını sadece % 4'lük bir azalmayla 2,6 olarak gösterdi. Bu sonuç, doğurganlık düzeyindeki hızlı düşüşün son beş yılda yavaşladığını ortaya koyuyordu. Şimdi ki sayımın sonuçlarından yola çıkarak bu rakamlar yeniden saptanacak ve sonuçta doğum oranında bir düşüş mü, yavaşlama mı ya da artış mı olduğu belirlenecek.

Peki sizler bu konuda nasıl bir öngöründe bulunuyorsunuz? Aca-

ba, Türkiye'de bir zamanların hızlı nüfus artışı ve beraberinde getirdiği sorunlar sona erdi ve ülkemiz insanların yaşam beklentileri değişti mi? Yoksa bu düşüşe etken olan bazı nedenler vardı da bundan dolayı mı bu aldatıcı durum ortaya çıktı? Ülkemiz hâlâ ciddi halk sağlığı, eğitim, enerji, tarım, teknoloji sorunları olan ya da nüfus artış hızı sorunları olan bir ülke mi? Aslında bu konu bir anlamda ülkemizin gelişmişlik düzeyi konusunda da bizlere görüşlerimizi açıklama fırsatı sağlayacak. Bu ay Forum'da bu konuyu tartışmaya açıyoruz.

Gülşün Akbaba

Serbest Kürsü

Hayvanlara Hayvanca Yaşam Hakkı

Tekerleğin icadıyla başlayan insanlığın modernleşmesi, uzunca bir süreçten geçerek günümüze ulaşmıştır. Mağara devrindeki ilkel yaşamdan kurtulup, alet kullanmaya başlayan insan, bir yandan kendi neslini kurtarıken, diğer yandan hayvanların özgürlüklerini kısıtlamaya başladı. O güne kadar hayvanlardan yalnız beslenmek ve örtünmek için yararlanan insanlar, tekerleğin icadından sonraki dönemlerde hayvanların gücünden ve becerilerinden de yararlanır oldular. Bu aslında hayvanlar için sonu gelmeyecek bir kölelik hayatının da başlangıcıydı.

Üçüzsü bucaksız çayırarda dilediği gibi otlayıp, koşan atlar, ağızlarına takılan demir çubuklarla evcilleştirilerek, insanların denetimleri altına alındılar. Dahası da var: Çevresi sınırlanmış alanlarda, insanların zevkleri uğruna yarıstırıldılar. Çok ağır yüklerin altına sokulduklar. Ölümleri de insanların elinden oluyordu. İşleri bittiğinde, kafalarına sıkılan birer kurşunla yaşama veda ediyorlar atlar.

Hamamda kocakarların bayılma figürlerini öğrenmeleri için kızgın saçlar üzerinde eğitime alınan ağızlarına ne demeli? Bu runlarına takılan demir halkalarla uysallaştırıldılar. Bir tefin tıngırtısında insanlara eğilence oldular. Ürkek tavırlarla, sahibinin (!) sopasına sarılıp iki ayağı üzerine kalkarken, umutsuz gözlerinde dağlar vardır biçare ayıllar.

Maymunlar, bir yandan neon ışıklarla kirlenmiş metropollerde, derin dondurucudan çıkardıkları muzı yerken, bir yandan da askılı pantolon ve ruğan ayakkabılarla sosyetenin cilalı salonlarında dans eden maymunlar. Oysa onlar, ay ışığında, bir ormandaki ağaca tırmanıp dalından meyveleri koparıp yemeli. Daldan dala sıçradığı sık ağaçlar arasında kendi türleriyle yaşayabilmeli.

Örnekleme sürdürülmeli: Turizm ve fa-

ekmek parası uğruna (!) flüt nağmeleri eşliğinde yılanlar oynatılıyor. Dişlerini kökünden kesmek yetmezmiş gibi koskoca filler, minicik insanların emrine sokuluyor, taşımacılıkta kullanılıyorlar. Güçlerini cinselliğinde değil kaslarında toplamaları için tosunucuklar bulurup öküz yapıyor...

Yüzyıllardır kendi türüne de acımasızca davranan insanlar salt renkleri farklı diye hayvanlar gibi siyahlan da köle niyetine kullandılar. Yanı sıra, teorikte olmasa bile pratikte hala köle gibi kullanılan insanlar var. Bu cepheden bakıldığında şöyle diyelim geliyor: Ey hayvanlar çektiğiniz daha ne ki? İnsan, aklıyla kimbilir sizlere daha neler neler gösterecek?

Ama yine de Forum'da bu konuyu tartışmaya açıyorum: Hayvanlar hayvanca yaşamalı mı? Yoksa onlar da insanlar için mi varlar?

Ahmet Önen, Bursa

Sizce Miyop muyuz?

Ağustos sayınızda Genom Projesi hakkında sayfalarca yazınızı okudum. İnsan, bitki, mikroorganizma genomlarından hastalıkların teşhis ve tedavisinden gen aktarımlarına kadar birçok konuda aydınlatıcı oldunuz ve bir konu başlığı daha vardı ki adeta biz gençlerin ders alması için yazılmış.

Evet bahsettiğim başlık "Genom Projeleri ve Türkiye". Yazınızda sadece Türkiye ile ilgili olarak bu dalda eğitim veren üniversitelerimizi söyleyip yurtdışında çalışan bazı Türk bilim adamlarının olduğundan bahsetmişsiniz. Tabi haklı olarak sizin yazabileceğiniz bir araştırma boyutu Türkiye'de mevcut olmadığı için sizi yadırgıyorum eleştirim bu konuya yeterince eğilmeyen büyüklere.

Bildiğimiz gibi genetik araştırmalar artık bilimsel boyutu aşmış ticari, siyasi ve askeri boyut da kazanmıştır. Şimdi nasıl petrol zengini ülkeler hüküm sürüyorsa; gelecekte de gen teknolojisini büyütülmüş,

tedavileri başarmış, genlerin patentlerini toplamış, hatta ve hatta nükleer füzelerden daha tehlikeli biyolojik silahlar üreten ülkeler dünyanın sözünü söyleyecekler. Sizce Craig Venter bilime hizmet etmek için mi milyon dolarlarla ölçülen sermayeyi bir araştırma şirketine bağladı? Bunun böyle olmadığını siz de, biz de gayet iyi biliyoruz. Bu gelişmenin, matbaanın bulunmasından bir farkı yoktur. Nasıl Avrupalılar matbaayı bulduktan yüz yıllar sonra biz ülkemize getirmişiz, şimdi aynen tarihi tekrarı ettiriyoruz. Tek farkımız bu geçen süreye yasakların değil de yetersiz araştırmaların neden olması. Burada yetersiz araştırmalardan kastım, bilim adamlarımız değildir; onlara, ortam, araştırma alt yapısı ve teknolojik donanım verilmesi gerektiği kanısındayım. Bu olay o kadar büyüktür ki, gün gelecek insan etiğinin değerini kaybettiği ülkeler, nüfus cüzdanı olmayan, ismi olmayan insan kopyalarını asker yaparak düşmanlarına saldıracaklardır; bu bir hayal gibi gözükmese de, bir gün gerçek olacak. Unutmayalım Genom Projesi de bir hayal değil miydi?

İşte bütün bunları diğer ülkeler görüyor ve gizli denizliye çalışmalarının hızlarını arttırıyorlar. Fakat biz niye uzağı göremiyoruz? Fikriniz nedir, miyop muyuz sizce?

Kağan Abidin, Antalya

Öğretmenlerin Geçmesi Gereken Sınavlar...

Eğitim sisteminizin ve öğretmenlerimizin durumu öteden beri tartışılmaktadır. Elbette sorun çok yönlüdür ve çözümü de birçok alanda yapılacak yeniliklerle olacaktır. Bunları zincirin bir halkası olarak düşünürsek, ilk halka eğitimcilerin seçimi, yani eğitim fakültelerine öğrenci alımıdır. Bu halka hem çok önemlidir, hem de önemli düzenlemelerin yapılması gereken bir halkadır. Neden mi?

Çok iyimser düşünürsek dahi, üniversite öğrenimini kendi istediği alanda yapan öğrencilerin sayısı oldukça azdır. "Hiçbir şey olamazsa öğretmen olur" anlayışının çok yaygın olduğu ülkemizde, bu duru-

mun eğitim fakültelerine nasıl yansıdığını hemen anlayabiliriz. Yalnızca bir meslek sahibi olabilmek ya da iş garantisi gözüyle bakılıp, tercih edilen olan eğitim fakültelerinin durumu oldukça kötüdür. Eğitim fakültelerine bu yaklaşım sürdüğü, gereken düzenlemeler yapılmadıkça, eğitim kalitesi yükseltilmedikçe, hedeflenen sonuçlar da alınamayacaktır.

Eğitim ve öğretimde başarı için, öğrencinin bilgiyi almaya hazır olması gerekliliğini bütün eğitimciler bilir. Bu öğrencinin istekli olması ilimlidir. Kendi tercihi dışında, farklı nedenlerle eğitim fakültelerini tercih etmek zorunda kalan adayların verimliliği olmayacağı, bu okullardan bir an önce mezun olup gitmeye bakacakları açıktır. Dolayısıyla bu durum düzeltilmezse, eğitim ve öğretim kalitesinde istenen hedeflere ulaşamaz. Sorun bununla da bitmiyor. Öğretmenliğe bir iş olarak bakılmayacağı gibi, sevilmenden de öğretmenlik yapılamaz. Meslek olarak bakan ve öğretmenliği de sevmeyen bir öğretmen, öğretmenlik ahlak ilkelerine uyamaz. Bu durumda da öğrencilerine, fiziki ceza gibi çağ dışı kalmış uygulamalardan tutun da, öğrencinin ruhsal yapısında tahribatlara varan durumların ortaya çıkmasına yol açabilir.

Bu konuda önerilerim şunlardır: Müzik, resim, beden eğitimi öğretmenliği bölümlerine öğrenci alımında uygulanan yetenek sınavlarının bir benzeri başta sınıf öğretmenliği olmak üzere tüm diğer bölümler için geliştirilmelidir.

Yalnızca bilgi sahibi olmak, öğretmenlik için yeterli değildir. İstekli olmak, öğretmenliği sevmek gerekir. Öğrenci seçiminde bu kriterler de göz önüne alınmalıdır.

Gerek fakültelere girişte, gerekse öğretmenliğe atamada adaylara gerekli psikolojik testler kesinlikle yapılmalıdır. Ruhsal bozukluğu olan bir öğretmen öğrencilerini de etkileyecektir.

Birçok eğitim mucesisinin altında, öğretmenin bilincinde, onu severek yapan, alanında yeterli, idealist öğretmenlerin imzası vardır.

Mehmet N. Fidan

DEÜ Buca Eğitim Fak. Sınıf Öğr., 4.Sınıf Öğrencisi